

Kosztorysy

NOWY

OTWÓRZ

1. 000-00-000

2. 000-00-001

3. 000-00-002

4. 000-00-003

5. 000-00-004

6. 000-00-005

Ustawienia...

Rozliczenia

Wykonawcze

Faktury

Kartoteka

Inwestycje

WKI

PKRB

PKPP

Normy

Nazwy norm

Normy proste

Elem scalone

Wykopy

Inne...

Cenniki

Materiały

Sprzęt

Ceny robót

Elem scalone

Ceny kwartalne

Inne...

Administracja

Katalogi

Aktualizacja

Archiwum

Inne...

Szkółka

Pomoc

O programie

Najprostszy w obsłudze

SAMOLICZ®

KOSZTORYSOWY

SYKAL 2011

v. 10.01.1

JEDYNY system kalkulacji robót, który

SAM LICZY KOSZTORYSY

dzięki wbudowanej i powiązanej INDEKSEM bazie norm i cenników

Teraz także
W INTERNECIE !

Dla każdego,
zawsze i wszędzie,
jako usługa za „kilka zł”

e-SYKAL

Z pełną i zawsze aktualną
bazą normatywno-cenową!

Dla użytkowników Sykala
z opłaconym abonamentem
(prog.+ceny) - **bezpłatnie!**

Wykopij tam kosztorysy,
a będą zawsze „pod ręką”
- dostępne z dowolnego
komputera na świecie.

ISTANEK S.A.

www.samolicz.pl

Instrukcja obsługi

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	
1. Rewolucja w kosztorysowaniu	3
2. Rozporządzenie Min. Infrastruktury z 18.05.2004.	
2. NOWY	4
1. Symbol	
2. Nazwy kosztorysowe	
3. Poziomy Cen - komplet cen i cenników	
3. KALKULACJA UPROSZCZONA - SZCZEGÓŁOWA	5
1. TWORZENIE KOSZTORYSU	
1. Dopisanie pozycji - cen robót (=normy)	5
2. Dopisanie innych pozycji	6
3. Dopisanie pozycji własnych	
4. Dopisanie składników przedmiarowych	
2. AKTUALIZACJA	8
1. Przeglądanie	
2. Modyfikacja pozycji	
3. Aktualizacja cen	
4. LIMIT - zbiorcze zestawienie nakładów i kosztów	9
3. WYDRUKI	10
1. Opcje - rodzaje wydruków	
2. Edytor stron wydruku	
3. Zapisz - Wyślij	
4. KALKULACJA UPROSZCZONA - WSKAŹNIKOWA	11
1. ELEMENTY SCALONE	
1. Normy złożone - Elementy Scalone	
2. Normy scalone własne	
3. WYKOP LINIOWY	
2. CENY WSKAŹNIKOWE	14
1. Obiekty Bazowe i ceny OB	
2. Obiekty Bazowe własne	

5. ROZLICZENIA FINANSOWE	15
6. OTWÓRZ	16

7. e-SYKAL - w internecie, z każdego komputera i miejsca w świecie,	16

Rewolucja w kosztorysowaniu w Polsce

w drodze wymiany kosztorysowania szczegółowego
na kalkulacje uproszczone
sporządzanych na bazie **Cen Robót, ES i OB**

W Polsce "obowiązuje" niedorzeczne i ułomne (zdeastowane bazy norm), ręczne (bez wbudowanych cenników materiałów i sprzętu oraz cen robót), niesłychanie czasochłonne i kosztowne **kosztorysowanie szczegółowe** robót i obiektów budowlanych

- podczas gdy cały świat **wycenia** je metodą kalkulacji uproszczonych w oparciu o **cenę robót, elementów i wskaźników**, zbieranych z rynku lub kalkulowanych w oparciu o dowolne, przybliżone zbiory norm (nakładów) i ich cen jednostkowych.

Wycenia w sposób, w jaki i my **powinniśmy i musimy** to robić także w Polsce - w tym wg. wytycznych określonych genialnie prosto i zrozumiale przez Ministra Infrastruktury w Rozporządzeniu z 18.05.2004 r.:

Metody i podstawy sporządzania kosztorysu

2.1. Kosztorys opracowuje się metodą **kalkulacji uproszczonej**

3.1. Podstawę kalkulacji stanowią **cenę jednostkowe robót**.

Jednostkowe ceny robót ustala się w kolejności:

1. na podstawie **danych rynkowych**
2. w drodze **kalkulacji szczegółowych**.

8.1. Planowane wartości robót i obiektów oblicz się metodą wskaźnikową jako sumę iloczynów wskaźnika cenowego i ilości jednostek odniesienia.

5. **Wskaźnik cenowy** składnika kosztów określa się na podstawie danych rynkowych lub na podstawie stosowanych katalogów i cenników

Jedynym systemem w Polsce, który umożliwia i pozwala sporządzać kosztorysy robót w wyłącznie dopuszczalnym trybie **kalkulacji uproszczonych** w oparciu o ceny robót, elementów i wskaźników, jest

Samolicz[®] kalkulacji i wycen SYKAL.

dzięki wyposażeniu go w jedyne w kraju, **kompletne i komplementarne** bazy normatywno-cenowe, w tym:

- w **kompletne, wbudowane Cenniki Robót (120.000 pozycji)**, powiązanych perfekcyjnie Indeksom z bazą norm prostych i cen jednostkowych R,M,S co pozwala na niesłychanie prostą i efektywną modyfikację i aktualizację cen robót
- w wyjątkowe i niepowtarzalne zbiory **norm złożonych - elementów scalonych (ES) i obiektów bazowych (OB)** i ich **Cenniki ES i OB**
- oraz dzięki niezwykle perfekcyjnej i efektywnej metodzie kompleksowej **modyfikacji i aktualizacji kosztorysu**, w jego końcowej wartości w opcji **LIMIT**
- oraz dzięki niesłychanie **łatwemu, prostemu i przyjaznemu interfejsowi obsługi**

2. NOWY

Po uruchomieniu SYKAL-a - klikamy w Menu Głównym, w kolumnie KOSZTORYSY pozycję NOWY.

2.1. Symbol

U góry ekranu ukaże się żółte pole - a na dolnym pasku ekranu komunikat: "Wpisz 8-znakowy symbol kosztorysu". Powinniśmy ustalać symbole wg ustalonego schematu, np. jak na ekranie z podziałem na symbol budowy - obiektu - roboty.

UWAGA. Nowy kosztorys możemy utworzyć także poprzez utworzenie go "z wzorca" (poprzez przekopiowanie z istniejących), lub też przez dokopiowanie z zewnątrz.

Obecnie, zgodnie z podpowiedzią na dolnym pasku ekranu, wpisujemy w żółtym polu 8 cyfr, np. <001-01-00A>.

2.2. Nazwy kosztorysowe

Wyświetliła się tabelka dla wprowadzenia **nazw kosztorysowych**: budowy, obiektu i rodzaju robót oraz danych kontrahentów (inwestora, wykonawcy i in.). Dane te możemy pobrać (lub wprowadzić) do kartoteki kontrahentów.

Nazwy te możemy wpisać także później, po kliknięciu w kosztorysie klawisza <F12>. Teraz klikamy Dalej.

2.3. Poziomy Cen

Każdy nabywca **SYKAL-a**, wraz z zestawem norm (prostych i złożonych), otrzymuje **komplet cen i cenników**, w tym **kompletny cennik robót (120.000 cen)** dla sporządzania kosztorysu metodą **uproszczoną** (szacunkową). Powyższy komplet cen i cenników (aktualizowany w abonamencie kwartalnym) zapisany jest w wyświetlanym zbiorze Poziomy Cen - co zapewnia "na dzień dobry" każdemu NOWEMU jego samoliczenie.

Dla każdego kosztorysu możemy wymienić, zastąpić wszystkie cenniki i stawki na inne - możemy to uczynić zaraz, lub później - po wybraniu w kosztorysie ikony <P> **Poziomy**.

3. KALKULACJA UPROSZCZONA - SZCZEGÓŁOWA

3.1. TWORZENIE KOSZTORYSU

Kosztorys w Samoliczu tworzymy w 2-ch krokach:

1. poprzez dopisywanie, dopisywanie w kolejnych wierszach kolejnych pozycji kosztorysowych - **cen robót i elementów** (z ewentualną modyfikacją)
2. w końcowej, kompleksowej **modyfikacji i aktualizacji w opcji LIMIT** wszystkich elementów ceny (wartości) kosztorysowej w zakresie kosztów i nakładów

1. Dopisanie pozycji - ceny robót (=normy)

Kosztorys może być dzielony na grupy i podgrupy - uzupełniamy nazwę grupy np. "Fundamenty". Po zaakceptowaniu wyświetli się kolejny żółty pasek - ten **najważniejszy** w Samoliczu wiersz, w którym **wprowadzamy kolejne pozycje kosztorysowe**.

Wprowadzimy cenę robót (=normy!):

- po zaakceptowaniu Lp pozycji - w polu p.p. (**podstwa pozycji**), wpisujemy, lub wybieramy po klawiszu **F4**, literę <C> (Cena robót)
- w następnym polu <Symbol pozycji> wpisujemy, jak znamy (lub wybieramy ze zbioru po klawiszu **F4** **symbol ceny robót** (normy!). Teraz wpisujemy 202- 02-02-02-00. Po zaakceptowaniu ...
- akceptujemy nazwę, sjm i w polu <Ilość> wprowadzamy, zgodnie z informacją na dolnym pasku ekranu <**Podaj ilość pozycji. Zero (F11) - Składniki. +/* - kalkulator**> **ilość** pozycji. Po zaakceptowaniu ilości, akceptujemy wyświetloną **cenę pozycji (robót)** i ... w polu <Wartość> wyświetli się nam końcowa wartość jedno-pozycyjowego kosztorysu.

Znaleźliśmy się w kolejny wierszu, w którym wprowadzimy (j.w.) **cenę robót**, lecz przez jej **wybór** ze zbioru cen (u nas także norm)

- po zaakceptowaniu w polu p.p. litery <C> klikamy w polu <Symbol> ikonę (klawisz) **F4**, co spowoduje automatyczne przeniesienie nas do **przeglądania zbioru cen robót (norm)**.

Powinniśmy przedtem dokładnie zaznajomić się z listą KNR-ów.

Przeglądanie zbioru cen (norm) dokonujemy poruszając się po jego kolejnych „szczeblach”: Katalogi-Rozdziały-Tablice-Normy lub po zakładkach nad listą.

Wybraną cenę robót (normę) przerzucamy do kosztorysu klawiszem **F11**

- po powrocie do kosztorysu - akceptujemy nazwę i sjm (symbol jednostki miary) i (jak wyżej) w kolejnym <Ilość> wprowadzamy **ilość** pozycji. Po zaakceptowaniu której Samolicz wpisze cenę pozycji (robót) oraz wyliczoną wartość wartość.

W dolnym pasku ekranu ujrzymy końcową wartość kosztorysu.

Usprawnimy nieco wprowadzanie, przez zmianę Ustawienia. Klikamy ikonę <U> Ustaw, gdzie zaznaczamy "Szybkie dopisywanie pozycji".

Po powrocie do kosztorysu,, klikamy ikonę **F7** **Dopisz** i w nowym wierszu, w tempie ekspresowym:

- w polu <Symbol> klikamy **F4**, przeskakując do zbioru, celem dokonania wyboru pozycji, którą przerzucamy do kosztorysu ikoną **F11**
- w polu <Ilość> wpisujemy (wyliczamy) ilość pozycji i po zaakceptowaniu i mamy gotową kolejną pozycję kosztorysową.

W podobny sposób wprowadzamy, wprowadzamy kolejne pozycje cen robót (norm) w kolejnych (żółtych) wierszach. Pewnym utrudnieniem jest wybór - przedtem musimy dokonać wyboru KNR-u, z którego będziemy wybierać pozycje. A przy wyborze kierujemy się bezwzględnie wyszukiwaniem **przybliżonych** pozycji - przy możliwości, i to tylko w koniecznych przypadkach, dokonania modyfikacji (jak niżej).

UWAGA! W każdym momencie Samolicz pozwala na dokonanie modyfikacji zawartości pozycji - jak przy **kosztorysowaniu szczegółowym**. Winniśmy używać tylko w naprawdę koniecznych przypadkach - kompleksową modyfikację i aktualizację przeprowadzamy w końcowej fazie sporządzania kosztorysu, w opcji **LIMIT**.

Po kliknięciu <Esc> i przejściu do przeglądania kosztorysu, ustawiamy się na pozycji, klikamy Windowsowy kwadracik z lewej strony wiersza, powodując rozwinięcie zawartości normy - z pełną możliwością pełnej modyfikacji.

2. Dopisanie innej pozycji

Dopisywanie do kosztorysu innych podstaw odbywa się dokładnie wg tych samych zasad, jak wyżej dla cen robót (norm):

- po dokonaniu wyboru znacznika podstawy (M - materiał, W - wykop, i inne)
- po <M> w polu **Symbol** klikamy **F4** celem przeskoku do zbioru materiałów dla wyboru tam szukanej pozycji. Szukanie dokonujemy po kliknięciu klawisza **F5** **Szukaj** - wg indeksu lub po nazwie. Wyszukana pozycję przerzucamy do kosztorysu kliknięciem ikony **F11**
- w polu Ilość wprowadzamy ilość przedmiarową a następnie (w przypadku braku) cenę - po czym Samolicz, dzięki kompletowi cen jednostkowych nakładów i robót) "sam wyliczy" wartość kolejnej pozycji i doliczy, na bieżąco, do wartości kosztorysu.

Dla dopisania ceny Elementu Scalonego - po wpisaniu litery <C> w polu <Symbol> wprowadzamy literę <A> - i następnie klawisz **F4**, dla szukania w zbiorze norm scalonych.

3. Dopisanie pozycji własnej

System umożliwia jedną z bardziej użytecznych funkcji - dopisywanie

dowolnej, **własnej pozycji** (ceny robót, materiału, normy itd.).

Dokonyjemy tego po wprowadzeniu, w polu <Symbol> dowolnego, własnego symbolu (ceny robót, normy, materiału, itd.) w formacie danego rodzaju pozycji lub zgodnie z informacją na dole ekranu - **F2-własny format symbolu**. Dalej postępujemy zgodnie z "obowiązującym" trybem - tzn. wprowadzamy własną nazwę, własny s.j.m..., ilość - i własną cenę.

Najczęściej będziemy dopisywać **własną cenę robót** - będzie to **goła** cena bez "przynależnego" zbioru nakładów: (R,M,S):

- po literce <C> w polu **Symbol** wpisujemy dowolny symbol - w tym po klawiszu <F2>
- i następnie w kolejnych polach własną nawę, sjm, ilość i własną cenę

UWAGA! "Goła" cena robót "wchodzi" do końcowej wartości kosztorysu jako odrębna pozycja - bez doliczania do niej narzutów!

System udostępnia też ceną opcję - możliwość wprowadzenia **własnej normy prostej "przez analogię"**.

W tym celu w nowym wierszu, po literce <N>, wprowadzamy zbliżoną normę i następnie

- w polu <Symbol>, po klawiszu <F2> "wprowadzamy" **własny symbol**, po czym zmieniamy nazwę i ewentualnie ilość pozycji
- następnie, po kliknięciu Windowsowego kwadracika, rozwijamy normę, jej nakłady rzeczowe R,M,S
- na tak rozwiniętej normie, możemy dokonać każdej modyfikacji, na ogólnych zasadach. Najczęściej będzie to wymiana podstawowego materiału.

Samolich posiada wysoce-żyteczne opcje wprowadzania pozycji własnych cen robót oraz materiałów i sprzętu, bezpośrednio do zbiorów - z możliwością ich wykorzystywania we wszystkich kosztorysach.

UWAGA. Bazy danych (norm i ich cenników, materiałów i sprzętu) są dostarczane przez

4. Dopisanie składników ilości przedmiarowej

Wpisania ilości pozycji kosztorysowej dokonujemy przez bezpośrednie jej wpisanie w polu „Ilość” - lub też w drodze jej wyliczenia jako sumy składników przedmiarowych w dodatkowych wierszach.

Wywołanie wiersza następuje w trakcie wprowadzania pozycji kosztorysowej i pozostawienia w polu „Ilość” 0 (zera) lub też po kliknięciu ikony **F11 Skład**. Wpisujemy kolejno: nazwę składnika oraz wyrażenie matematyczne. Wartości wyrażeń są sumowane i wpisywane na bieżąco do pola Ilość pozycji.

Wyświetlenie wierszy ze składnikami przedmiarowymi następuje:

- dla całego kosztorysu po kliknięciu ikony **Przedm** - Zwiń/rozwiń składniki **przedmiarowe** wszystkich pozycji
- dla pojedynczej pozycji po kliknięciu ikony **F11 Skład** lub kliknięciu małej strzałeczki (z lewej strony wiersza, obok plusika rozwijającego pozycję)

3.2. AKTUALIZACJA

1. Przeglądanie

System kosztorysowania SYKAL, jako jedyny w Polsce, umożliwia sporządzanie kosztorysów w trybie **pełnoekranowym**, tzn. wykonywania wszystkich operacji: dodawanie, usuwanie i modyfikację równocześnie i na jednym ekranie. I to zarówno na działach i grupach, pozycjach jak i na nakładach oraz składnikach obmiarowych. A ponieważ ekran jest mały – SYKAL udostępnia bardzo efektywny system bezpośredniego dostępu w każde miejsce kosztorysu w drodze zwijania i rozwijania, i to zarówno całego kosztorysu jak i pojedynczych pozycji. Do zwijania/rozwijania całego kosztorysu służą ikony:

 - zwiń/rozwiń wszystkie pozycje we wszystkich grupach

 - zwiń/rozwiń wszystkie nakłady

 - zwiń/rozwiń wszystkie składniki

lub też dla pojedynczych pozycji:

 lub też przycisk „+” na drzewku - zwiń/rozwiń nakłady w danej pozycji

 lub też przycisk „^” - zwiń/rozwiń składniki przedmiarowe w pozycji

I dalsze ułatwienia:

- bezpośredni dostęp do każdego miejsca kosztorysu za pomocą kilku klawiszy funkcyjnych - **bez uciążliwych rozwijalnych menu**
- wszystkie operacje związane z modyfikacjami odbywają się równolegle na wszystkich elementach kosztorysu (pozycjach, nakładach, obmiarach i.t.p.)

2. Modyfikacja pozycji

Modyfikacja jakiegoś zbioru sprowadza się zawsze do wykonania jedne z 3-ch operacji: dodania, usunięcia lub poprawienia. W SYKAL-u operacji tych dokonujemy po wciśnięciu klawiszy:

• **Dodaj** – dopisz nową pozycję

• **Usuń** – usuń

• **Popraw** - po wejściu w tryb aktualizacji wiersza

Operacji **Dodaj** dokonujemy po uprzednim ustawieniu się na "odpowiednim" wierszu (dla dopisania grupy - na grupie, dla materiału - na materiale) i po wciśnięciu klawisza <F7> wyświetli się odpowiedni żółty wiersz.

Operację **Usuń** dokonujemy na dowolnym zakresie kosztorysu, po uprzednim jego **zaznaczeniu prawym kliknięciem myszy**. Dopiero po zaznaczeniu wciskamy klawisz <F8>-Usuń i po potwierdzeniu "TAK" zostaną usunięte.

Uwaga. SYKAL ma cenne zabezpieczenie przez zbyt pochopną utratą danych - poprzez możliwość cofnięcia wykonanych czynności - po wciśnięciu klawisza <Cofnij>.

3. Aktualizacja cen

System SYKAL udostępnia (a w tym zwłaszcza dzięki INDEKS-owemu powiązaniu bazy norm z bazami cenowymi) nieograniczone wręcz możliwości modyfikacji ("dopieszczania") cen - zarówno globalnie, dla całego kosztorysu jaki w pojedynczych przypadkach.

Już znana nam tabelka "Wprowadź Poziomy Cen", po wywołaniu z kosztorysu ikoną **P**-**Poziomy** daje możliwość wprowadzenia zmian dla całego kosztorysu wszystkich elementów cenowych (cenników, stawek i narzutów). Automatyczne pobieranie cen może odbywać się równoległe z dwóch cenników – z dowolną możliwością ich definiowania na poziomie kosztorysu. A w tym z własnego cennika użytkownika.

Oprócz cen nakładów rzeczowych (materiałów i sprzętu) system pobiera równoległe (dla równoległej kalkulacji pozycji uproszczonych) zagregowane ceny robót (oraz ceny elementów scalonych).

Korzystając z Tabelki - można utworzyć (wykorzystując opcję Kosztorys Inwestorski) "równoległy" kosztorys, sporządzony dla tego samego przedmiaru - ale dla (nico lub całkiem) innych cen.

4. LIMIT - zbiorcze zestawienie nakładów rzeczowych

Ponadto w trakcie sporządzania kosztorysu system na bieżąco „buduje” zbiór **cen indywidualnych** dla liczonego kosztorysu, dostępny na bieżąco - po kliknięciu ikony **C** **Ceny**.

Zbiór ten służy do przeprowadzania dalszych modyfikacji na cenach:

- możemy zmienić każdą cenę, co spowoduje jej wymianę we wszystkich pozycjach kosztorysu, gdzie występuje. Zmian dokonujemy po kliknięciu **F12** Edycja cen, co umożliwi poruszanie się pionowo po cenach
- możemy wymienić całą pozycję na nową w drodze jej przerzutu ze zbioru (M lub S), wyświetlonego po klawiszu **W** **Wymień**.

Możemy też wymienić od razu wiele cen - poprzez pobranie ich z innego cennika, lub też z **dowolnego, innego kosztorysu**. Do tego celu służą dodatkowe 2-ie kolumny, gdzie możemy wyświetlać (kolejno) dalsze cenniki (poza wskazanymi w Poziomach Cen) oraz dodatkowo – ceny z innego kosztorysu, dla tych samych, tu i tam, nakładów (materiałów i sprzętu).

3.3. WYDRUKI

3.3.1. Opcje - rodzaje wydruków

Wydruk kosztorysu składa się z kilku elementów (strona tytułowa, tabela elementów, kosztorys itd.). Które z tych elementów mają być drukowane, ich kolejność, parametry dotyczące sposobu generowania każdego z elementów wydruku, jak również pewne globalne parametry – wszystko to ustalamy po kliknięciu ikony **F3 Opcje** - Ustalenie zakresu oraz parametrów wydruków.

Możemy ponadto ustalić typ wydruku samej kalkulacji:

- *Pełny* - drukuje pozycje z wszystkimi nakładami
- *Skrócony* - tylko R, M i S dla pozycji
- *Uproszczony* - tylko ceny jednostkowe i wartości każdej pozycji

Dla każdego z powyższych typów możemy ponadto uzyskać wydruk „ślepy”, tj. bez cen, z wykropkowanymi miejscami na ich wpisanie ręczne.

3.3.2. Edytor stron wydruku

Każdy użytkownik może sam sobie „zaprojektować” zawartość i wygląd strony tytułowej, opisu technicznego oraz nagłówek (i stopek) wszystkich elementów wydruku. Służy do tego nasz Sykalowy „edytor stron wydruków kosztorysowych” - wywołwany po kliknięciu ikony **F4 Edytuj**,

Edytor został tak zaprojektowany, że zapewnia on stałe powiązanie danych na wydrukach z danymi generowanymi podczas sporządzania kosztorysu

Dla zapewnienia powyższego powiązania – edycja stron wydruków odbywa się w ramach **bloków**. Po wejściu w edytora ukaze się (dana) strona wydruku „podzielona” na bloki i teraz możemy każdy z tych bloków przesunąć w dowolne miejsce, zmienić jego wielkość, usunąć, opisać blok – po kliknięciu ikony **F4 Wstaw blok** lub dopisać swój „własny”, edytować zawartość bloku (także własny) – po najechaniu na blok i kliknięciu napisu **Edytuj**.

Część danych, takich jak stawki i wartość (podświetlone na czerwono) są niedostępne do edycji. One mogą być zmieniane tylko poprzez przeliczanie kosztorysu.

3.3.3. Zapisz - Wyślij

Korzystając z ikony **F7 Zapisz/Wyślij** przygotowany podgląd wydruków możemy zapisać na dysku (lub innym nośniku) – lub też, klikając **Wyślij pocztą elektroniczną (e-mail)**, wysłać go pocztą. W tym ostatnim przypadku, program automatycznie, spod Sykala, uruchomi Twoją pocztę.

W obu przypadkach, klikając na **Dołącz przeglądarkę wydruków SykPokaz**, możemy do przesyłanego wydruku dołączyć naszą przeglądarkę, która pozwoli tym, którzy nie posiadają Sykala, przeglądać i wydrukować.

Nasz wydruk możemy ponadto „przekazać” do Excela – po kliknięciu **F9 Excel**. Wyświetli się lista wydruków, które możemy wysłać: Tabela Elementów Scalonych, Kosztorys uproszczony, Przedmiar lub Limit.

4. KALKULACJA UPROSZCZONA - WSKAŹNIKOWA

4.1. ELEMENTY SCALONE

4.1.1. Normy złożone - Elementy Scalone i Ceny ES

Elementy Scalone – są to *de facto* mini-przedmiary na wykonanie jakiegoś określonego elementu, zakresu robót – ale wyrażone (przeliczone) na ustaloną jednostkową jednostkę miary: na 1 m, 1 m³ kubatury, itp. - np.:

- ściana wraz z tynkami, malowaniem i otworami – na **1 m²** lub na **1m³**
- umywalka wraz z baterią i podejściami do- i odpływowym - na **1 kmpl**
- wodociąg z zasuwami i hydrantami i próbami - na **1 m** wodociągu
- roboty ziemne liniowe - na **1 m wykopu** i.t.d.

Elementy Scalone stanowią odpowiednik stosowanych w latach 70-tych KCE (Katalogów Cen Elementów) i KCO (Katalogów Cen Obiektów) - ale w odróżnieniu od tamtych (wyrażanych nakładami rzeczowymi R,M,S) normy nasze zawierają określony **zakres robót wyrażony normami prostymi**.

Elementy scalone zorganizowane są, analogicznie jak normy proste, w Katalogach (z podziałem na Rozdziały, Tablice i kolumny) z symbolami analogicznymi jak normy proste - z jedynym wyróżnikiem, literką <A> na początku symbolu.

Co więcej - nazwy elementów scalonych (ES i OB) i norm prostych (KNR) zestawionych są w Sykalu w jednym zbiorze - NAZNORM. Przynosi to olbrzymie korzyści - wszystkie ceny robót (CR, ES i OB) pobierane są z jednego jedyne go zbioru. I co więcej - zarówno ceny robót z "przywiązanymi" do nazw normami (prostymi i złożonymi) - jak też bez norm, jako **ceny z rynku**.

Element Scalony (a ściślej jego skalkulowaną cenę) wprowadzamy do kosztorysu analogicznie jak cenę robót, po literze <C> i następnie, w polu <Symbol>, literki <A>. Następnie, po klawiszu **F4**, przeskakujemy do zbioru Cen Robót (i w nim podzbioru cen elementów scalonych). Tam dokonujemy wyboru, poruszając się, analogicznie jak dla norm prostych po strukturze zbioru. Wybraną cenę ES (z "przywiązaną" do niej normą scaloną) przerzucamy klawiszem **F11** do kosztorysu.

Gdzie, po przemnożeniu jej przez ilość przedmiarową - staje się, po przeliczeniu przez automatic-Samolicza, jego składowym, gotowym "**mini-kosztorysikiem**".

Wprowadzony **mini-kosztorysik** możemy poddać "na bieżąco" modyfikacji - po rozwinięciu (po kliknięciu Windowsowego kwadracika) jego zawartości. Modyfikację, dla aktualnych potrzeb, przeprowadzamy dokładnie tak jak dla kosztorysu: możemy usunąć pozycję, dopisać nową a także podmienić zawartość dowolnych nakładów R,M,S

4.1.2. Elementy Scalone własne

SYKAL udostępnia niesłychaną wręcz, niezwykle użyteczną opcję - możliwość tworzenia przez użytkownika **własnych** norm, elementów scalonych.

Dokonyjemy tego w drodze wykopiowania z dowolnego kosztorysu jego części (grupy, podgrupy) - i przekopiowania jej do zbioru norm złożonych (ES).

A ściślej wykopiowania nie kosztorysu, lecz jego **przedmiaru** - i to przeliczonego na jednostkową jednostkę miary (1 m, 1 m², 1 szt., itd)

Przećwiczmy na przykładzie przyłączy wod-kan-gaz.

W wierszu nagłówkowym grupy "Przyłącze gazowe fi 100" - wypełniamy kolejne jej pola: Jedn. - metr i następnie Ilość - 65,0. W kolejnych polach Samolicz wyliczy Wartość przyłącza i Cenę jednostkową (347 zł./m)

Zaznaczamy prawym kliknięciem myszy wiersz grupy - i klikamy ikonę CtrlC - **Kopiuj**, wybierając z listy **<Do norm scalonych>**

Wyświetliła się lista Katalogów Elementów Scalonych wraz z polem na SYMBOL i poleceniem: "**Podaj nowy, by wkleić z kosztorysu**". Z listy wybieramy miejsce, w którym chcemy wkleić nową normę, klikając kolejne szczeble: A315-03, które przekopiuwują się w pole SYMBOL, w którym uzupełniamy ostatnie człony kolejnej normy: 16-01-00. Klikamy Enter - do Symbolu dopisał się plusik ("+"), oznaczający ES **własne**, a niżej wyświetlił się **przedmiar** nowego ES - tyle że, przeliczony (przez podzielenie przez 65) na jednostkę prostą, **1 m**. Zgodnie z poleceniem na dole: **Enter - Akceptuj (zapis do zbioru)**, akceptujemy.

W podobny sposób tworzymy kolejne **własne** normy ES na kolejne przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne.

W podobny sposób, z dowolnego swego kosztorysu, możemy tworzyć kolejne, kolejne **własne normy ES** na wszystkie branże i rodzaje robót.

Wracamy do kosztorysu. Tworzymy (jak dla innej budowy!) nową grupę "Przyłącza wod-kan-gaz". W nowej pozycji wpisujemy <C>, następnie literkę <A> i po <F4> wybieramy nasz ES-A315-...+. W polu Ilość wprowadzamy inną długość przyłącza (np. 40). Po rozwinięciu zawartości - zmieniamy ilość zasuw na 1.

4.1.3 WYKOP LINIOWY - Perła Samolicza.

WYKOP LINIOWY - **nie w m3**, lecz **w mb (metrach bieżących)**:

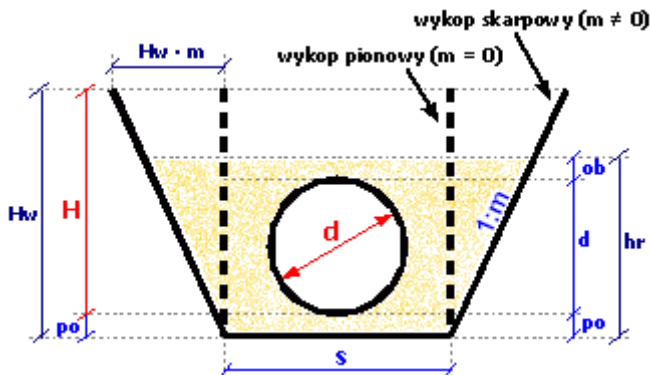
- dla dowolnych mediów: wodociąg, CO, kable, ławy fundamentowe, itd.
- o dowolnym kształcie i wymiarach
- o dowolnej technologii: mechanicznie i ręcznie, na odkład i z wywozem
- z podsypką, obsypką lub wymianą gruntu

Wykop Liniowy wprowadzamy do kosztorysu po wpisaniu w polu p.p. literki <W>. W polu <Symbol> wyświetlił się A300, po zaakceptowaniu go

Enterem wyświetli się tabela do wypełnienia:

Parametry wykopu: A300-10-01-02-02 NS-Rob ziemne skarpowe mechan na odkład kat 1-2 z obsypką							
☒ rurociąg	☒ skarpowy	☒ mechaniczne	☒ na odkład	☒ kat 1-2	☐ bez podsypki	☒ z obsypką	
☐ CO	☐ pionowy	☐ ręczne	☐ z wywozem	☐ kat 3-4	☐ z podsypką	☐ z wymianą	
☐ inne							
Pokaż rysunek	d - średnica rury:	<input type="text" value="0,20"/>	S - szerokość dna:	<input type="text" value="1,00"/>	po - podsypka:	<input type="text" value="0,15"/>	Dalej
	H - głębokość wykopu:	<input type="text" value="1,50"/>	m - nachylenie skarpy:	<input type="text" value="0,00"/>	ob - obsypka:	<input type="text" value="0,15"/>	
wykop: $W = Hw \cdot S = 1,65$		wyk. na odkład: $W_o = W - Wyp = 1,15$		Po = $hr \cdot S - Wy = 0,47$			
przekrój: $Wy = \pi \cdot (d/2)^2 = 0,03$		zasyp ręczny: $Zr = hr \cdot (hr \cdot m + S) - Wy = 0,47$		Hw = $H + po = 1,65$			
wypór: $Wyp = hr \cdot S = 0,50$		zasyp spych.: $Zs = W - Wy - Zr = 1,15$		hr = $po + d + ob = 0,50$			

Klikamy po kolei wybrane “kółka”, ustalając w ten sposób rodzaj wykopu, średnicę i głębokość wykopu. Samolich dobierze sobie sam (z opracowanych przez nas, na podstawie KNR-201 i KNNR-N001) “przynależnych” szerokości dna, nachylenia skarp i ew. grubości podsypki - i na dole tabelki wyświetli wyliczone wielkości. Wyliczone na podstawie “ujawnionych” wzorów - które można “podziwiać” klikając “Pokaż rysunek”.

Po zaakceptowaniu wyliczeń – wyświetli zawartość normy scalonej, z automatycznym wprowadzeniem wyliczonych ilości do normy.

Normę tę możemy następnie aktualizować – dokładnie wg. tych samych zasad i reguł jak każdą normę (zwykłą czy też scaloną).

4.2. CENY WSKAŹNIKOWE

Wskaźnik cenowy - jest to w praktyce **wartość rynkowa** jakiejś roboty czy obiektu - **przeliczona na ich charakterystyczne jednostki miary** - np.

- cena 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania
- cena 1 km drogi (autostrady)
- cena 1 m (1 km) gazociągu, sieci ciepłej czy też linii energetycznej

Wskaźniki cenowe (j.w.) mają jedną zasadniczą wadę - nie zawierają one informacji o zawartości i zakresie rzeczowym wskaźnika. Znacznie trafniejsze, pod tym względem są wskaźniki ustalone drogą (metodą) kalkulacji uproszczonej, jako **Obiekty Bazowe** - analogicznie jak dla Elementów Scalonych

4.2.1. Normy złożone - Obiekty Bazowe i ceny OB

Obiekty Bazowe są to analogiczne, jak Elementy Scalone, normy zawierające określony **zakres robót wyrażony normami prostymi** - z jedną "małą" różnicą, iż obejmują zakres robót dla **całego** obiektu, przeliczony na ustaloną jednostkową jednostkę miary.

Obiekt Bazowy wprowadzamy do kosztorysu analogicznie jak cenę element Scalony - po literce <C> w polu <Symbol> wpisujemy literkę <A>. Następnie, po klawiszu **F4**, przeskakujemy do zbioru Cen Robót, gdzie dokonujemy wyboru (jak dla CR i ES), wybranej cenę **OB** (z "przywiązaną" do niej normą, którą przerzucamy klawiszem **F11** do kosztorysu.

Gdzie, po przemnożeniu jej przez ilość przedmiarową - staje się, po przeliczeniu przez Samolicza, pełnym, gotowym **kosztorysem**.

Możemy go poddać "na bieżąco" modyfikacji - po rozwinięciu jego zawartości. Jego "obróbkę" (modyfikację), dla aktualnych potrzeb przeprowadzamy dokładnie tak jak dla kosztorysu: możemy usunąć pozycję, dopisać nową a także podmienić zawartość dowolnych nakładów R,M,S

Pełną, kompleksową modyfikację i aktualizację przeprowadzamy w końcowej fazie sporządzania kosztorysu, w opcji **LIMIT**.

4.2.2. Obiekty Bazowe własne

Możemy tworzyć **własne** normy Obiektów Bazowych - dokładnie jak dla Elementów Scalonych,

Dokonyjemy tego (jak dla ES) w drodze przekopiowania do zbioru norm złożonych **całego kosztorysu**, a ściślej całego jego **przedmiaru**, przeliczonego na jednostkową jednostkę miary (1 m, 1 m², 1 szt., itd)

Różnica sprowadza się do tego, iż ustalenia dotyczące "przelicznika" dokonujemy **w wierszu nagłówkowym kosztorysu** - a nie grupy. Tam ustalamy **jednostkową jednostkę miary** (na 1 m² powierzchni, na 1 m³ kubatury, na 1 km gazociągu, itd.), oraz w polu Ilość ilość przedmiarową (adekwatną do jednostkowego sjm).

Dalszy tok "przekopiowywania" jest analogiczny jak dla Elementów Scalonych - w efekcie otrzymujemy Obiekt Bazowy. Stanowiący **bazę** dla tworzenia następnych kalkulacji - w drodze przemnażania tej "bazy" przez ilość jednostek odniesienia tego nowego obiektu.

Utworzony nowy kosztorys (po rozwinięciu jego zawartości) możemy poddać bieżącej modyfikacji (jak w przypadku Cen Robót i Elementów Scalonych) oraz końcowej, globalnej modyfikacji i aktualizacji w opeji LIMIT.

5. ROZLICZENIA FINANSOWE

Rozliczeń dokonujemy w sposób zorganizowany, w systemie za dany okres (np. miesięcznym) i narastającym.

Z Menu Głównego wybieramy Rozliczenia - Wykonawcze. Z wyświetlonej listy wybieramy kosztorys, akceptując Enterem.

Wyświetlił się kosztorys - z dodatkowymi kolumnami: WYKONANIE - przedmiar - poprzednio - w 09/2011. W kolumnie <przedmiar> wyświetlone zostały ilości przedmiarowe, w kolumnie <w 09/2011> będziemy wpisywali ilości robót, wykonane w nagłówkowym okresie, po kliknięciu u góry, zgodnie z podpowiedzią na dole ekranu, ikony <F12> - Edycja ilości. Dla ułatwienia (zgodnie z podpowiedzią na dole) możemy, po klawiszach <F6> i <F10>, wprowadzić ilości (także procentowo) dla całej grupy.

W następnym kroku wybieramy z górnego paska zakładkę KOSZTORYS, w której nastąpi wyliczenie **kosztorysu powykonawczego** dla ilości obmiarowych z kolumny "w m-cu ..". Kosztorys ten możemy wydrukować.

Po wybraniu zakładki FAKTURA wyświetli się tekst faktury VAT, z naniesionym wartościami grup z liczonego kosztorysu powykonawczego.

Do faktury możemy wstawiać dane kontrahentów z KARTOTEKI, służącej gromadzeniu danych o kontrahentach w całym systemie SYKAL.

W następnym (kolejnym) okresie rozliczeniowym ilości obmiarowe z liczonego okresu zostaną dodane do poprzednich - i tym systemem uzyskamy ciągłość rozliczeń narastająco.

6. OTWÓRZ

5.1. Wykopiowanie

Wybieramy **F6** **Wykop**. Na wyświetlonej liście zaznaczamy prawym klikiem myszki kosztorysy do wykopiowania. Możemy przesłać kosztorysy:

- **e-mailem** - Sykal sam uruchomi zainstalowany program pocztowy i wyświetli nową wiadomość z załączonymi do niej wybranymi kosztorysami.
- jeśli inną drogą - wskazujemy docelowy katalog, gdzie chcemy zapisać upakowane kosztorysy (np. **pendrive** "F")
- na własne konto programu e-SYKAL

5.2. Dokopiowanie

Wybieramy **F7** **Dokop**. Wskazujemy "Katalog źródłowy" i na wyświetlonej liście prawym klikiem zaznaczamy kosztorysy do wkopiowania. Możemy zmienić symbole wkopiowywanych kosztorysów.

7. e-SYKAL - w internecie, z każdego komputera i miejsca w świecie, w ramach usługi,

Samolicz® kosztorysowy e-SYKAL

Stanowi internetową, mobilną wersję Samolicza® SYKAL, umożliwiającą każdemu i wszędzie, z każdego komputera w Polsce i świecie, sporządzić i policzyć dowolny kosztorys i to na pełnej, zawsze aktualnej bazie normatywno-cenowej - **w trybie usługi**, za przysłowiowe „kilka zł” (obecnie 50.- zł. w abonamencie miesięcznym).

Cały **e-SYKAL**, a ściślej jego niezwykła, **kompletna i komplementarna** baza normatywno-cenowa, wraz z indywidualną własnością każdego użytkownika, jego kosztorysami, zainstalowany jest na serwerze „gdzieś w chmurach” (ang. *cloud computing*) jak to zwykle się określać pracę on-line, w internecie.

Użytkownik, po przejściu na naszą stronę internetową www.samolicz.pl, kopiuje jedynie na swój dowolny komputer sam program e-SYKAL.exe, który wykonuje wszystkie operacje w swej pamięci operacyjnej, zapisując na bieżąco wyniki na serwerze („w chmurach”), w prywatnej skrytce każdego użytkownika, chronionej ustaloną przez niego nazwą (loginem) oraz hasłem.

m\Kosztorys (kosztorysy) można też wykopiować (np. na pendrive) lub też wysłać pocztą elektroniczną (e-mailem) w dowolne miejsce - w tym zaś, dla posiadaczy stacjonarnego SYKAL-a (niezmiernie przydatne), przesyłać (wykopiowywać) do swojego SYKAL-a.